

Narkotikakriminalitet, narkotikabeslag og stofmarkedet

Narkotikasituationen i Danmark - delrapport 5

Narkotikakriminalitet, narkotikabeslag og stofmarkedet

Delrapport 5

Denne delrapport er sidste del af en serie af udgivelser fra Sundhedsstyrelsen, der tilsammen beskriver Narkotikasituationen i Danmark. Delrapporterne udgives løbende efterhånden som data og undersøgelsesresultater bliver tilgængelige.

Foreliggende delrapport omhandler sigtelser og overtrædelser af narkotikalovgivningen og færdselsloven, samt omfanget af beslag af illegale stoffer. Hertil giver delrapporten en oversigt over de illegale stoffer på markedet mht. koncentration og indholdsstoffer, herunder de nye misbrugsstoffer på markedet.

Udover undersøgelsesresultaterne, er medtaget:

- Referenceliste
- Tabeloversigt
- Supplerende tabeller

Sundhedsstyrelsen, juli 2020

Narkotikakriminalitet, narkotikabeslag og stofmarkedet

Denne delrapport af den samlede beskrivelse af Narkotikasituationen i Danmark indeholder opgørelser fra Rigspolitiets registreringer over antal sigtelser for overtrædelse af narkotikalovgivningen og færdselsloven samt antal og mængde beslag af de forskellige illegale stoffer. Hertil vises resultatet af overvågningen af de illegale stoffer på markedet mht. koncentration og indholdsstoffer, herunder nye psykoaktive stoffer på stofmarkedet.

Hovedresultater og generelle tendenser

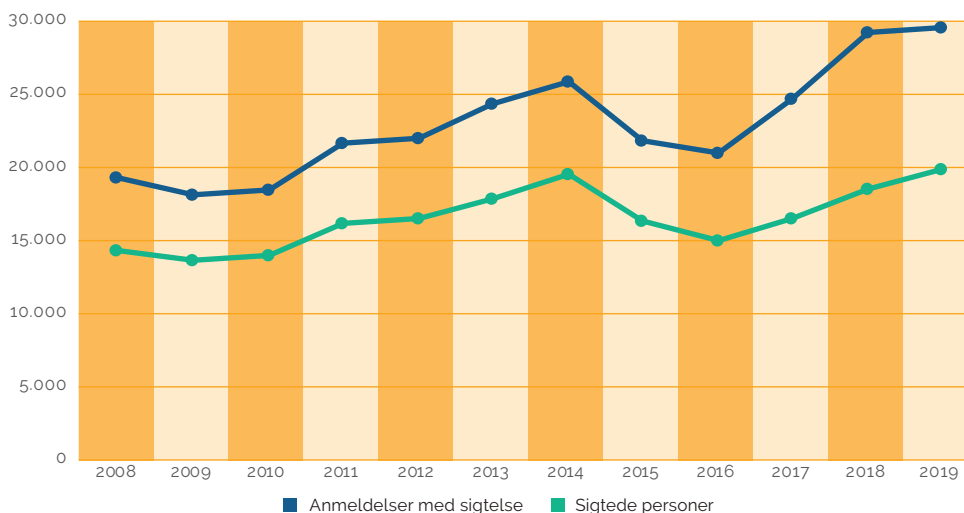
- Antal anmeldelser med én eller flere sigtelser for overtrædelser af narkotikalovgivningen var i 2019 i alt 29.603 og antal sigtede personer for overtrædelse af narkotikalovgivningen i 2019 var 19.852.
- Hvad angår den beslaglagte mængde illegale stoffer, har politiet i 2019 beslaglagt store mængder narkotika og for enkelte narkotikatypers vedkommende, er der tale om markante stigninger i forhold til tidligere år. Det er særligt kokain og ecstasy (MDMA), der i 2019 er beslaglagt i større mængder end tidligere, her ved flere større enkeltbeslaglæggelser. For så vidt angår kokain, er det desuden tale om det højeste antal beslaglæggelser i de seneste 20 år.
- Der er ingen indholdsdeklaration på stofferne på markedet, og retskemiske analyser af tabletter, pulver og væsker mv. på markedet viser høje og lave koncentrationer og forskellige stofblandinger. Herudover ses nye psykoaktive stoffer, der løbende bliver omfattet af bekendtgørelsen om euforiserende stoffer.
- I alt blev 55 nye psykoaktive stoffer med misbrugspotentiale indberettet fra EU's medlemslande i 2018, hvilket er lidt flere sammenlignet med i 2017 (51) men færre end i 2016 (66) og i 2015 (98). I alt er dog 730 nye psykoaktive stoffer under overvågning i medlemslandene. Til sammenligning var der 350 nye stoffer under overvågning i Europa i 2013.
- Sundhedsstyrelsen vurderer og indstiller løbende nye stoffer til optagelse på bekendtgørelsen over euforiserende stoffer. Fra januar 2018 til juni 2020, er 38 nye misbrugspotentielle stoffer derfor blevet forbudte eller under risikovurdering i Danmark – enten via indstillinger fra Sundhedsstyrelsen, EU-beslutninger eller via gruppevis forbud.
- Kendte stoffer som amfetamin, kokain og heroin svinger i styrke. Herudover er de ofte tilsat forskellige "fyldstoffer", der ydermere kan påvirke sundhedstilstanden hos de personer der indtager stofferne.
- Renheden af det aktive stof MDMA både i ecstasypulver og krystalliseret form har de seneste år været på det højeste niveau nogensinde målt. Høj renhed kan medføre at risikoen for forgiftninger stiger. Dette skal også ses i sammenhæng med den store variation i renheden, og dermed uforudsigeligheden ved indtag.
- Den gennemsnitlige renhed af de analyserede kokainprøver i 2019 er på 59 pct. Renheden af kokain har de seneste fire år ligget på et historisk højt niveau, og med en gennemsnitlig renhed på mellem 55 og 61 pct. i årene. Der observeres en høj andel af helt rene, ufortyndede kokainprøver på brugerniveau. Variationsbredden er ligeledes stor (7-89 pct.), hvilket øger risikoen for forgiftninger.
- Koncentrationen af THC i hash er steget de senere år. En gennemgang af hash i årene fra 2014 viser, at THC-indholdet ligger højt og stabilt og med et gennemsnitsindhold på 28 pct., hvilket er betydeligt højere end tidligere. Som med andre stoftyper, ses store variationer i renheden af hash med et spænd i THC-koncentrationen i 2019 fra 1-44 pct.

1 Sigtelser for overtrædelser af narkotikalovgivningen

I 2019 registrerede politiet i alt 29.603 anmeldelser med én eller flere sigtelser for overtrædelse af narkotikalovgivningen. Samme år blev 19.852 personer sigtet for overtrædelse af narkotikalovgivningen. Nogle personer blev sigtet for flere forhold af overtrædelse af narkotikalovgivningen.

Udviklingen i antal anmeldelser med én eller flere sigtelser for overtrædelser af narkotikalovgivningen og antal personer, der er blevet sigtet for overtrædelse af narkotikalovgivningen i perioden fra 2004-2019, fremgår af figuren nedenfor.

FIGUR 1.1.1. ANMELDELSER MED SIGTELSE OG ANTAL SIGTEDE PERSONER

Kilde: Rigsplottiets narkotikastatistik, udtræk maj 2020 (upubliceret)

Det er tale om et mindre databrud i 2016, hvorfor der må tages forbehold for sammenligning med tidligere år. Fra 2016 er der tale om en ensretning i udtræk der tilsendes internationale myndigheder (EMCDDA og EUROSTAT), når data om særlige gerningskoder udtrækkes

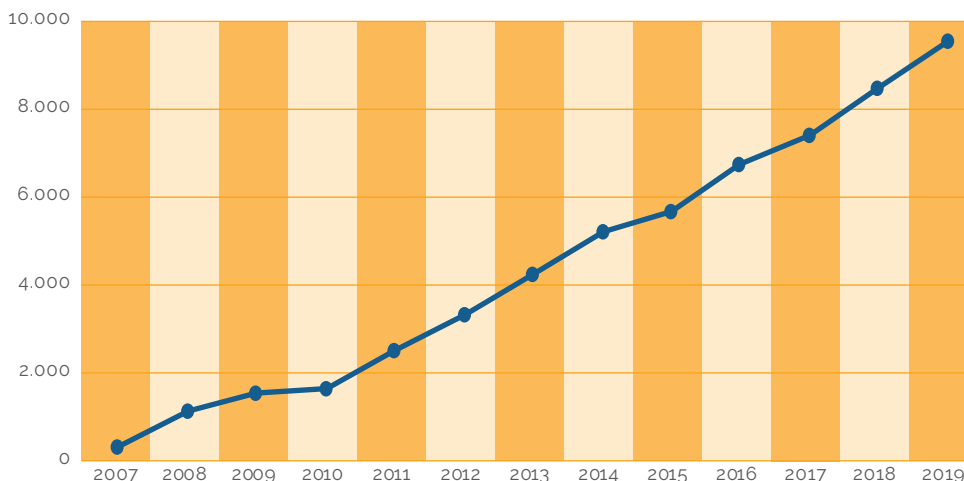
2 Kørsel under påvirkning af euforiserende stoffer

Den 1. juli 2007 blev der ved en ændring af færdselsloven indført en nultolerance for kørsel med visse bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet, som føreren ikke har indtaget i henhold til en lovlig recept, eller som føreren har indtaget i henhold til, men ikke i overensstemmelse med, en lovlig recept. Efter de nye regler i færdselslovens §54, stk. 1, skal anklagemyndigheden alene bevise, at førerens blod – under eller efter kørslen – indeholdt bevidsthedspåvirkende stoffer, som efter regler fastsat af justitsministeren er klassificeret som farlige for færdselssikkerheden. For at øge politiets muligheder for at opdage kørsel under påvirkning af stoffer, blev der med lovændringen endvidere indført en mulighed for, at politiet selv kan gennemføre øjenundersøgelser samt sved- og spytpøver.

Lovændringen har medført en væsentlig stigning i antal sigtelser for overtrædelse af færdselslovens §54, stk. 1. Således er antal sigtelser med alene euforiserende stoffer steget fra 282 i 2007 til 9.417 i 2019. Udviklingen gennem årene er illustreret i figur 1.2.1. nedenunder.

Overtrædelser af færdselslovens §54, stk. 1, straffes som udgangspunkt med bøde. Straffen kan imidlertid i nærmere bestemte tilfælde stige til fængsel i indtil 1 år og 6 måneder.

FIGUR 1.2.1. UDVIKLINGEN AF ANTAL SIGTELSE FOR OVERTRÆDELSE AF FÆRDELSLOVENS § 54, STK. 1

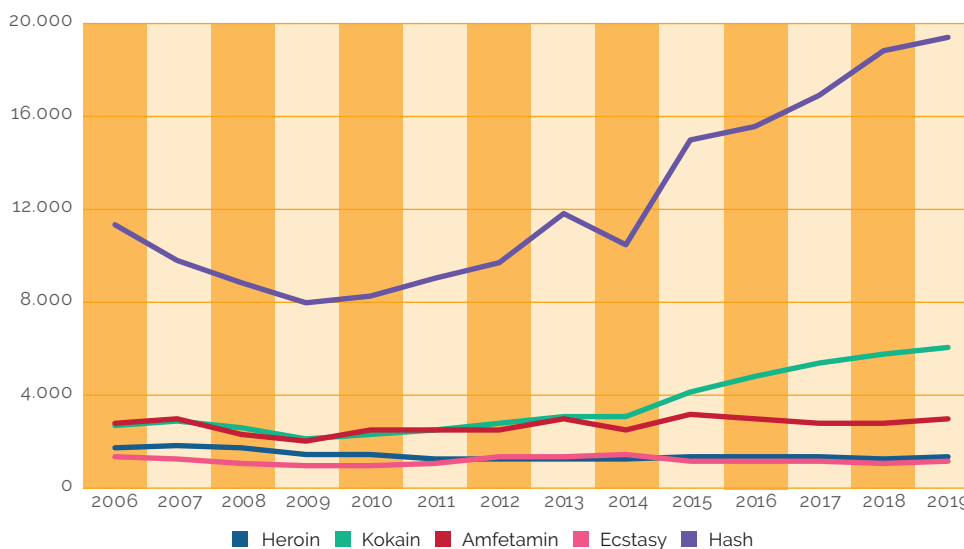

Kilde: Rigspolitiets narkotikastatistik, 2020 (upubliceret)

3 Beslaglæggelser af illegale stoffer

Politi og toldmyndighederne opgør løbende mængden samt antal beslaglæggelser af illegale stoffer, som foretages ved grænserne, lufthavne og havne i forbindelse med større efterforskningssager samt på gadeplan. Oplysninger om beslaglæggelserne indberettes løbende til Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter (NEC), som udarbejder og publicerer en årlig statistik.

FIGUR 1.3.1. NARKOTIKABESLAGLÆGGELSER I PÅGÆLDENDE ÅR

Kilde: Rigspolitiets narkotikastatistik, 2020,

Politi har i 2019 beslaglagt store mængder narkotika og for enkelte narkotikatypers vedkommende, er der tale om markante udsving i forhold til mængden af narkotika de tidligere år – særligt i forhold til amfetamin, MDMA, hash og kokain. Antallet af beslaglæggelser ligger dog forholdsvis tæt på tidligere års niveau.

Den endelige mængde af beslaglagt amfetamin i 2019 var 214 kg, hvilket er et markant fald sammenlignet med de seneste tre år. Antallet af beslaglæggelser var i 2019, 2.207, hvilket er moderat stigende i forhold til 2018 og 2017. Af den samlede mængde amfetamin udgjorde 3 enkeltbeslaglæggelser i alt 62,5 kg.

I alt blev 35.568 ecstasytabletter beslaglagt i 2019, fordelt på 361 beslaglæggelser. Det er en markant stigning i forhold til 2018, men afviger dog ikke væsentligt fra tidligere år. De 2 største enkeltbeslaglæggelser udgjorde tilsammen 10.195 ecstasytabletter. Med hensyn til ecstasy i pulverform, blev der beslaglagt 65,81 kg MDMA i 2019, hvilket er en markant stigning i forhold til tidligere år og den største mængde nogensinde. Mængden af MDMA fordeler sig på 735 beslaglæggelser, hvilket er et markant højere antal end i 2018, men dog på niveau med 2016 og 2015. De 2 største enkeltbeslaglæggelser udgør samlet 26,9 kg MDMA.

Beslaglæggelsen af 190,07 kg kokain i 2019 fordelt på 5.477 beslaglæggelser er en markant stigning i forhold til 2018 både i mængde og antal beslaglæggelse. Der er samtidig tale om det højeste antal beslaglæggelser de seneste 20 år. De 2 største enkeltbeslaglæggelser udgjorde samlet 58 kg kokain.

Der blev i 2019 beslaglagt i alt 2.398 kg hash. Det er et fald på mere end 70 pct. i forhold til 2018 og ligeledes et markant fald sammenlignet med tidligere år. Der blev i 2019 foretaget 19.312 beslaglæggelser af hash, hvilket er en moderat stigning i forhold til 2018 og det højeste antal beslaglæggelser de seneste 20 år. Af den samlede mængde hash udgjorde 2 beslaglæggelser samlet 647 kg hash.

Beslaglæggelsen af 45,89 kg heroin i 2019 er en mindre stigning i forhold til 2018. Også antallet af beslaglæggelser har været stigende i forhold til året før, men dog på niveau med tidligere år. De 3 største enkeltbeslaglæggelser udgjorde samlet 18,6 kg heroin.

4 Indholdsstoffer og stofkoncentration

I Danmark undersøges beslaglagte stoffer med henblik på at følge udviklingen af renheden og koncentrationen i stofferne samt følge fremkomsten af nye misbrugsstoffer på markedet. Nedenfor beskrives resultater fra "Gadeplans-projektet", som omhandler forekomst og renhed af primært den "hårde" narkotika på brugerniveau, og overvågning af nye psykoaktive stoffer i Danmark, "NPS-projektet" (tabletter, pulver og væsker).

Narkotikahandel på gadeplan

Datamaterialet i Gadeplanprojektet består af små beslaglæggelser fra 5 byer i Danmark (København, Aarhus, Odense, Aalborg og Esbjerg), som afleveres til analyse hos de retskemiske afdelinger.

I 2019 er der i projektet analyseret 205 pulverprøver og 36 hashprøver. Ud af de 205 analyserede pulverprøver i 2019, bestod i alt 87 pct. af disse, af de centralstimulerende stoffer, kokain (67 pct.), amfetamin (16 pct.) og MDMA-pulver (4 pct.). I de senere år har forekomsten af de centralstimulerende stoffer i projektet - især kokain - været stigende, mens forekomsten af heroin har været faldende. 7 pct. af samtlige prøver i 2019 på landsplan var heroin. Til sammenligning var 39 pct. af prøverne i 2003 heroin. Yderligere indeholdt 4 pct. af prøverne i 2019 andre euforiserende stoffer eller stofblandinger, mens 2 enkelte prøver ikke indeholdt euforiserende stoffer (fordeling ses i tabel 1.4.1. i annekset).

Forekomsten af kokain har tidligere været koncentreret omkring de større byer, men findes i dag i alle politikredse. I 2019 er kokain det hyppigst forekommende illegale stof i alle fem undersøgte byer (I Esbjerg var forekomsten af amfetamin og kokain den samme (40 pct. for begge stoffer)).

Af supplerende tabel 1.4.2. i annekset ses fordelingen mellem heroinbase ("rygeheroin") og heroinklorid (hvid heroin til injektion) gennem årene. I 2019 var fordelingen af heroinbase og heroinklorid henholdsvis 47 pct. og 53 pct.

I alle år har der været tendens til, at Odense adskiller sig fra de øvrige dele af landet ved at være domineret af den hvide heroin. I 2019 gjaldt dette dog også i Esbjerg, og hvor 100 pct. af heroinprøverne både i Odense og Esbjerg bestod af den hvide heroin til injektion. Til sammenligning bestod samtlige heroinprøver i København og 75 pct. i Aarhus, den brune heroin til rygning.

Fra 2014 er der systematisk indsamlet hash i forbindelse med gadeplansprojektet. De indsamlede prøver viser, at THC-koncentrationen i hash i Danmark er høj og stabilt, med et gennemsnitligt THC-indhold på 28 pct. Ligesom for de øvrige stoftyper, observeres en stor variation i THC-koncentrationen med et spænd fra 1 til 44 pct. Der observeres regionale forskelle i kvaliteten, da renheden er højere i København sammenlignet og Odense sammenlignet med i Aarhus. Ældre undersøgelser¹ af THC-koncentrationen i hash i Danmark viser et betydeligt lavere THC-indhold, hvilket indikerer, at THC-koncentrationen i hash har udviklet sig meget igennem årene.

Renheden af de forskellige stoffer fra i Gadeplanprojektets stikprøver ses af nedenstående tabel.

TABEL 1.4.3. RENHED AF ILLEGALE STOFFER PÅ BRUGERPLAN I ÅRENE (MEDIAN AF AKTIVT STOF)²

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Heroinchlorid	41%	46%	40%	32%	38%	32%	32%	31%	31%	30%	42%
Heroinbase	14%	20%	11%	11%	18%	22%	19%	16%	11%	20%	21%
Amfetamin	6%	6%	5%	5%	5%	14%	7%	11%	12%	16%	15%
Kokain	17%	21%	20%	23%	25%	22%	37%	55%	60%	61%	59%
THC-koncentration i Hash	-	-	-	-	-	28%	28%	27%	25%	31%	28%

Kilde: Lindholst et al., 2020

²I 2014 blev 29 hashprøver undersøgt. 35 hashprøver blev undersøgt i 2017, mens 36 hashprøver blev undersøgt i hvert af årene 2015 og 2016, 2018 og 2019.

Ud fra medianværdien, har renheden af heroin varieret gennem årene og ligger nu på hhv. 42 pct. af den hvide heroin og 21 pct. af den brune heroin til rygning. Renheden i den hvide heroin har i de senere år ligget på 30 pct. At renheden i 2019 er på 42 pct. er bemærkelsesværdig, men stigningen er ikke signifikant.

På landsplan er den gennemsnitlige renhed af kokain i 2019 på 59 pct., hvilket er på samme niveau som de senere år, men en signifikant stigning i forhold til årene før 2015, hvor den lå på 20-25 pct. Man skal helt tilbage til årene før 2000 for at finde en tilsvarende kokainkvalitet i Danmark. Variationsintervallet er endvidere meget stort, og går fra 7-89 pct. Renheden i en del af de analyserede kokainprøver er i 2019 på niveau med renheden i den kokain der importeres i kokainblokke fra Sydamerika, og viser at en del af den kokain der ender hos slutbrugerne er ufortyndet. Renheden af amfetamin er de seneste fire år steget, og var på 15 pct. i 2019.

I alle politikredse findes stoffer af både høj og lav koncentration på markedet samtidigt. Ved sammenligning af renheden af stofferne, observeres ingen signifikant forskel mellem byerne.

Tilsætnings- og fyldstoffer

Som vist i tabel 1.4.4. nedenunder, indeholder illegale stoffer, der forhandles på gadeplan, også forskellige "fyldstoffer" eller tilsætningsstoffer. Flere af tilsætningsstofferne er aktive lægemidler, der også kan have en virkning på brugeren ved indtagelse.

Blandt andet indeholder alle heroinprøver, undersøgt i 2019, også koffein og paracetamol, og enkelte heroinprøver indeholder også levamisol. Kokain er den

¹ Kaa E og Bowman H (1997), Det illegale stofmarked i Århus, Aarhus Universitetsforlag

² Da renheden af de fleste stoffer ikke er normalfordelt, anvendes her medianværdien for renheden frem for den gennemsnitlige renhed.

stofftype, som iblandes flest tilsætningsstoffer. Hyppigst forekommer tilsætningsstoffet levamisol (i 46 pct. af prøverne), hvilket er et lægemiddel til behandling af parasitiske ormeinfektioner og påvirker immunforsvaret hos mennesker.

TABEL 1.4.4. FOREKOMST AF TILSÆTNINGSSTOFFER I HEROINBASE, HEROINKLORID, KOKAIN OG AMFETAMIN I 2019 (RESULTAT SOM PROCENT AF DET TOTALE ANTAL PRØVER AF HVER STOFFTYPE).

	Heroinbase (n=7)	Heroinchlorid (n=8)	Kokain (n=153)	Amfetamin (n=28)
Koffein	100	75	13	63
Kreatin	-	-	9	34
Levamisol	14	-	46	-
Lidocain	-	-	2	-
Paracetamol	100	38	7	4
Phenacetin	-	-	15	-
Benzocain	-	-	1	-

Kilde: Lindholst et al., 2020

5 Nye psykoaktive stoffer

For at følge med i både de nye stoffer på markedet og hvad pulver, væsker og tabletter, der bl.a. sælges som "ecstasy" på det illegale marked, reelt indeholder, samarbejder Sundhedsstyrelsen med Politiet, SKAT og de tre retskemiske afdelinger om en løbende overvågning. SKAT kom med i denne overvågning fra 2011, især i erkendelse af at mange nye illegale stoffer i dag kommer til landet via lufthavne og via internationale forsendelser. Hver gang politiet eller SKAT beslaglægger tabletter med illegalt udseende eller pulver/væske, der formodes at indeholde et nyere illegalt eller nyt euforiserende stof, sendes det til analyse på en retskemisk afdeling.

Den systematiske overvågning af pulver, væsker og tabletter i Danmark ("Overvågning af nye psykoaktive stoffer i Danmark") vurderes at give et godt overblik over hvilke indholdsstoffer, der findes på markedet herhjemme. Overvågningen giver også hurtig information om nye syntetiske stoffer på det illegale marked, der blandt andet gør myndighederne i stand til at indstille og kontrollere stoffer løbende. Dog skal nævnes, at ikke al narkotika, der florerer på det danske stofmarked, undersøges. Retskemisk Afdeling i Aarhus lavede i 2007 en undersøgelse, der skønnede, at kun 5 pct. af de tabletter, der florerer på det danske marked, beslaglægges og dermed gøres til genstand for mulig retskemisk analyse.

Retskemisk Afdeling i Aarhus sammenfatter resultaterne fra de forskellige retskemiske afdelinger i en samlet halvårs- og årsrapport. Hovedresultater fra årsrapporter for 2019 beskrives nedenfor.

Det uforudsigelige stofmarked

Illegale stoffer har ingen indholdsdeklaration, og der ses mange forskellige aktive stoffer gemt i de tabletter og det pulver, der bl.a. sælges som "ecstasy" og "spice" (syntetiske cannabinoide). Pulveret kan være ganske fint eller mere grovkornet/krystallinsk. Farven varierer, men er ofte hvid, grålig eller brun. Tabletterne har normalt forskelligt udseende, men selv tabletter med samme udseende og logo kan have helt forskelligt indhold. Der er ofte forskel på mængden af aktivt stof (stofkoncentration) i tabletter, der ser ens ud.

I 2019 indsendte politi og SKAT henholdsvis 249 sager med pulver/væske og 133 sager med tabletter til undersøgelse på de retskemiske afdelinger, med henblik på at fastslå stofftype og koncentration.

Om tabletterne i overvågningsprojektet kan sammenfattende siges, at der de seneste år er set en større stigning i andelen af tabletter, der indeholder det aktive stof MDMA (ecstasy). I 2019 er der også set nogle meget stærke tabletter indeholdende op til 228 mg MDMA, hvilket er nogenlunde den samme højeste styrke der foreløbig er observeret på markedet, og som indeholdt 233 mg. (set i 2017). Også i pulver der analyseres, ses MDMA i stort omfang. Ud af samtlige 249 sager med pulverprøver i 2019, indeholdt 60 pct. af disse pulverprøver indeholdende MDMA, og det synes at MDMA både i tabletter og pulver/krystalform efterhånden er veletableret på det illegale stofmarked i Danmark.

Metamfetamin ses efterhånden kun sjældent i Danmark. Derimod består 4 pct. af pulverprøverne analoger af amfetamin – de såkaldte phenethylaminer. Der er også set en del ketaminprøver og analoge forbindelser til ketamin, såsom 2-HO-PCE og 2-MeO-PCE og 2-Oxo-PCE. Den samlede mængde af prøver indeholdende ketamin og analoger udgør 11 pct. i 2019.

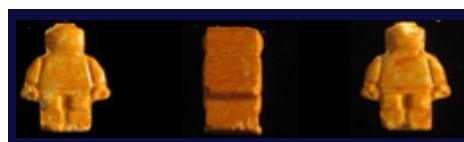
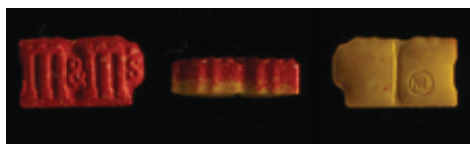
Hvor der i tidligere år er set prøver af syntetiske opioider, de såkaldte fentanylanaloger (fx ocfentanil, acryloyl- og furanylfentanyl og U-47700), er fentanylanaloger ikke set i sager i 2019. Disse syntetiske opioider vurderes at være meget potente, og langt stærkere end andre opioider. I dansk og europæisk sammenhæng er der derfor stort fokus på disse nye stoffer, da de udgør en særlig risiko for overdosering og heraf dokumenterede fatale forgiftninger.

Igen i 2019 er der en relativt stor del af prøver med syntetiske cathinoner, som i kemisk struktur (og delvis virkning), er en blanding mellem amfetamin/MDMA og cathinon fra Khatplanten. Cathinoner er påvist i 7 pct. af de undersøgte pulversager i 2019 (7 pct. i 2018).

De syntetiske cannabinoider er derimod alene fundet i 2 pct. af sagerne i 2019, hvilket er i den lave ende af hvad der er set igennem de seneste år. Her er de syntetiske cannabinoider fundet i mellem 2-8 pct. af sagerne. Oversigt over indholdsstoffer i pulver og væsker i 2019 kan ses i Årsrapporten over Illegale stoffer i Danmark 2019 (Aarhus Universitet, 2020).

Høj og lav stofkoncentration i de forskellige tabletter i forskellige farver og former

Koncentrationen af de forskellige aktive stoffer i tabletterne varierer voldsomt, hvilket udgør en særlig risiko for forgiftning ved indtagelse. Siden 2001 varierede fx mængden af MDMA i ecstasytabletterne fra mellem 1 til 233 mg. Den højeste dosis på 233 mg er fundet i 2017 i en orange tablet med "Tesla" som logo. I 2019, har der været tabletter på markedet med en styrke på 228 mg. En kapselvariant indeholder op til 226 mg MDMA.

Gennemsnittet for alle tabletter, der alene indeholder MDMA er i 2019 var 137 mg, hvilket er på samme niveau som i 2018 (139 mg), men i begge år højere, sammenlignet med år tilbage.

Analysen viser desuden, at tabletterne med samme logo og form kan have helt forskellige indholdsstoffer og med forskellige koncentrationer af aktivt stof. Hertil kan tilføjes, at der løbende kommer nye varianter af tabletter på markedet, og at gamle forsvinder. Andelen af nye varianter af tabletterne er ca. 50 pct. i løbet af året. Det giver sig selv, at markedet er uforudsigeligt, og forgiftningsrisikoen er stor.

Nye psykoaktive stoffer undergivet kontrol

Nye euforiserende stoffer bliver løbende undergivet kontrol i Danmark - enten som følge af indstillinger fra FN, EU eller fra Sundhedsstyrelsen. Fra 2018 og frem til juni 2020 har en række af de nye stoffer, der er dukket op på markedet således undergået risikovurderinger og er herefter reguleret. Danmark indførte pr. 1. juli 2012 gruppevis forbud af illegale stoffer. Dette betyder, at en del af de nye stoffer, der kommer til landet, er undergivet kontrol, inden de kommer på markedet. På denne måde er lovgivningen i højere grad end tidligere på forkant med potentielle misbrugsstoffer, der dukker op og kommer til landet.

I 2018 og 2019 er der tale om følgende nye stoffer, der er kommet på bekendtgørelsen om euforiserende stoffer:

Efter indførelse af generisk lovgivning er følgende nye enkeltstoffer der er kommet til Danmark i 2018 allerede omfattet:

- 4-methylpentadron er omfattet af cathinon-gruppen
- 3-methylethcathinon er omfattet af cathinon-gruppen
- 2-fluorethamfetamin er omfattet af phenethylamin-gruppen

Følgende enkeltstoffer (fentanylanaloger) blev omfattet af bekendtgørelsen til ikrafttræden d. 31. maj 2018:

- benzodioxole-fentanyl
- benzoylbenzylfentanyl
- benzoylfentanyl
- chloro-isobutyrylfentanyl (omfattende tre såkaldte isomerer)
- cyclopentylfentanyl
- cyclopropylfentanyl
- fluoro-isobutyrylfentanyl (omfattende tre såkaldte isomerer)
- methoxyacetylfentanyl
- 3-phenylpropanoylfentanyl
- tetrahydrofuranlylfentanyl
- tetramethylcyclopropylfentanyl

Efter FN-beslutning er følgende stof omfattet af bekendtgørelsen 31.5.2018

- AB-PINACA

Efter indførelse af generisk lovgivning er følgende nye enkeltstoffer der er kommet til Danmark i 2019 allerede omfattet:

- 3-FEA er omfattet af phenethylamin-gruppen
- Alpha-PiHP er omfattet af cathinon-gruppen
- 4-MPHP omfattet af cathinon-gruppen

I skrivende stund (juni 2020), er følgende nye stoffer under risikovurdering med henblik på at indstilles til at blive omfattet af bekendtgørelsen:

6 designer benzodiazepiner: Flualprazolam, Norflurazepam, 3-hydroxyphenazepam, Fluclotizolam, Flunitrazolam og Meclonazepam.

8 phenidatlignende stoffer: 3,4 -Dichlormethylphenidat, Isopropylphenidat, Propylphenidat, 4-Flouethylphenidat, 4-flourmethylphenidat (4F-MPH), Ethylnaphthidat (HDEP-28), 4-methylmethylphenidat (4Me-TMP) og Methylnaphthidat (HDMP-28).

6 phencyclidinlignende stoffer: 3-MeO-PcMo, 2-Oxo-PCE, 2-Oxo-PCM, 2F-2-Oxo-PCM, 3-MeO-PCE og 3-OH-PCP

Nye psykoaktive stoffer i Europa

Den danske overvågning af nye psykoaktive stoffer, er en del af et større Early-Warning-System om overvågning og indberetning af nye psykoaktive stoffer i hele EU, som på europæisk plan koordineres af det europæiske narkotikaovervågningscenter, EMCDDA samt EUROPOL. Der er tale om et intenst overvågnings- og informationsudvekslingssystem af nye potentielle misbrugsstoffer, der ofte viser sig at ligne allerede kendte og regulerede stoffer mht. virkning og skaderisici. Stofferne handles og distribueres mellem landene typisk via internettet og heraf internationale postforsendelser.

På europæisk plan foretager EMCDDA risikovurderinger af nogle af stofferne, der kan ende op i beslutning om forbud i medlemsstaterne, men medlemslandene har også mulighed for at foretage risikovurderinger nationalt, som kan betyde at stofferne indstilles forbudte og hermed reguleres. Som beskrevet i afsnittet ovenfor bliver nye stoffer således løbende tilføjet bekendtgørelsen om forbudte euforiserende stoffer, enten via FN, fra europæiske påbud eller ud fra indstillinger med baggrund i en risikovurdering foretaget af Sundhedsstyrelsen.

Frem til 2014 var det tale om en markant stigning i antal indberetninger af disse nye stoffer fra medlemslandene i EU. Herefter er det årlige antal faldet. I alt blev 55 nye psykoaktive stoffer med misbrugspotentiale indberettet fra medlemslandene i 2018, hvilket er lidt flere end i 2017 (51) men færre end i 2016 (66) og i 2015 (98). Ved udgangen af 2018, er i alt 730 nye psykoaktive stoffer under overvågning i medlemslandene. Til sammenligning var der 350 nye stoffer under overvågning i Europa i 2013.

Der henvises til EMCDDA's hjemmeside mht. udviklingen i type og antal af nye psykoaktive stoffer på europæisk plan. www.emcdda.europa.eu

Referenceliste

Aarhus Universitet (2018). Illegale stoffer i Danmark. Årsrapport 2017.

Lov om euforiserende stoffer (2011). BEK nr. 557 af 31. maj 2011. Bekendtgørelse om euforiserende stoffer. <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=137169>.

Lindholst, C., Nielsen, E., Rollmann, D., Worm-Leonhard, M., Breum Müller, I., Findal Andreasen, M., Johannsen, M. (2007). Narkotika på Gadeplan 2006. Rapport til Sundhedsstyrelsen.

Lindholst, C., Nielsen, E., Rollmann, D., Worm-Leonhard, M., Breum Müller, I., Findal Andreasen, M., Johannsen, M. (2008). Narkotika på Gadeplan 2007. Rapport til Sundhedsstyrelsen.

Lindholst, C., Breum Müller, I., Rollmann, D., Kastorp, G., Johannsen, M., Nielsen, E. (2009). Narkotika på Gadeplan 2008. Rapport til Sundhedsstyrelsen.

Lindholst, C., Breum Müller, I., Rollmann, D., Kastorp G., Johannsen, M., Nielsen, E. (2010). Narkotika på Gadeplan 2009. Rapport til Sundhedsstyrelsen.

Lindholst, C., Johannsen, M., Breum Müller, I., Reitzel, L., Rollmann, D., Worm-Leonhard, M., Lindal, L., Kastorp, G., Nielsen, B. (2011). Narkotika på Gadeplan 2010. Rapport til Sundhedsstyrelsen, maj 2011.

Lindholst, C., Johannsen, M., Breum Müller, I., Reitzel, L., Rollmann, D., Worm-Leonhard, M., Nielsen, B. Lindholst, et al. (2012). Narkotika på Gadeplan 2011. Rapport til Sundhedsstyrelsen, maj 2012.

Lindholst, C., Johannsen, M., Breum Müller, I., Reitzel, L., Rollmann, D., Worm-Leonhard, M., Nielsen, B. (2013). Narkotika på Gadeplan 2012. Rapport til Sundhedsstyrelsen, maj 2013.

Lindholst, C., Johannsen, M., Breum Müller, I., Reitzel, et al. (2015). Narkotika på Gadeplan 2014. Rapport til Sundhedsstyrelsen.

Lindholst, C., Johannsen, M., Breum Müller, I., Reitzel, et al. (2016). Narkotika på Gadeplan 2015. Rapport til Sundhedsstyrelsen.

Lindholst, C., Johannsen, M., Breum Müller, I., Reitzel, et al. (2017). Narkotika på Gadeplan 2016. Rapport til Sundhedsstyrelsen.

Lindholst, C., Johannsen, M., Breum Müller, I., Reitzel, et al. (2018). Narkotika på Gadeplan 2017. Rapport til Sundhedsstyrelsen.

Lindholst, C., Johannsen, M., Breum Müller, I., Reitzel, et al. (2019). Narkotika på Gadeplan 2018. Rapport til Sundhedsstyrelsen.

Lindholst, C., Johannsen, M., Breum Müller, I., Reitzel, et al. (2020). Narkotika på Gadeplan 2019. Rapport til Sundhedsstyrelsen.

Rigspolitiet (2018).

Sundhedsstyrelsen (2018). Illegale stoffer i Danmark - Overvågning af nye psykoaktive stoffer i Danmark, Årsrapport 2018

Tabeloversigt

Tabel 1.1.1. Narkotikakriminalitet i pågældende år. Anmeldelser med sigtelser og antal sigtede personer.

Tabel 1.3.1. Narkotikabeslaglæggelser i pågældende år.

Tabel 1.4.1. Fordeling imellem stof typer på brugerplan i pågældende år

Tabel 1.4.2. Fordeling imellem heroinbase og heroinklorid i pågældende år.

Tabel 1.4.3. Renhed af illegale stoffer på brugerplan i årene (median af aktivt stof).

Tabel 1.4.4. Forekomst af tilsætningsstoffer i heroinbase, heroinklorid, kokain og amfetamin i 2019 (Resultat som procent af det totale antal prøver af hver stof type).

Figuroversigt

Figur 1.1.1. Anmeldelser med sigtelser og antal sigtede personer

Figur 1.2.1. Udviklingen af antal sigtelser for overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1

Figur 1.3.1. Narkotikabeslaglæggelser i pågældende år

Supplerende tabeller

TABEL 1.1.1 NARKOTIKAKRIMINALITET I PÅGÆLDENDE ÅR. ANMELDELSER MED SIGTELSE OG ANTAL SIGTEDE PERSONER

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2018	2019
Anmeldelser med sigtelse	21.211	21.498	24.058	25.562	21.361	20.539	24.394	21.361	20.539	24.394	29.228	29.603
Sigtede personer	16.065	16.401	17.865	19.522	16.160	14.823	16.287	16.160	14.823	16.287	18.536	19.852

Kilde: Rigspolitiet, 2020

TABEL 1.3.1. NARKOTIKABESLAGLÆGGELSER I PÅGÆLDENDE ÅR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Heroin , kg	39,4	36,6	40,6	13,7	13,0	28,9	15,1	15,9	37,6	45,9
antal beslag	699	488	430	497	447	571	568	561	427	505
Kokain , kg	54,2	42,9	42,1	680,9	90,0	547,6	118,8	150,7	56,2	190,1
antal beslag	1.589	1.777	2.056	2.346	2.346	3.470	4.115	4.786	5.149	5.477
Amfetamin , kg	193,9	240,3	301,5	287,8	292,0	189,8	345,3	314,4	378,4	214,4
antal beslag	1.764	1.757	1.793	2.232	1.787	1.720	2.205	2.008	2.068	2.207
Ecstasy , stk.	45.360	16.042	72.654	7.046	54.690	70.244	13.810	2.731.476	18.300	35.568
antal beslag	200	209	523	592	688	329	346	308	209	361
LSD , doser	159	1.003	194	1.238	1.667	1.720	1.775	4.336	1.552	2.234
antal beslag	16	20	18	98	71	104	144	163	108	131
Hash , kg	2.318	2.326	1.334	3.292	2.211	3.619	3.817	6.637	8.956	2.399
antal beslag	7689	8.499	9.239	11.440	9.988	14.680	15.364	16.678	18.715	19.312

Kilde: Rigspolitiet, 2020

TABEL 1.4.1. FORDELING IMELLEM STOFFTYPER PÅ BRUGERPLAN I PÅGÆLDENDE ÅR

	2009 (n=195)	2010 (n=204)	2011 (n=204)	2012 (n=207)	2013 (n=206)	2014 (n=202)	2015 (n=199)	2016 (n=206)	2017 (n=204)	2018 (n=206)	2019 (n=205)
Heroin	28%	21%	21%	15%	10%	11%	13%	10%	6%	6%	7%
Amfetamin	29%	33%	27%	23%	28%	17%	20%	17%	14%	16%	16%
Kokain	37%	37%	43%	48%	53%	61%	57%	70%	75%	73%	67%
Ecstasy*	-	-	-	-	-	-	6%	1%	1%	1%	4%
Metamfetamin**	3%	1%	2%	3%	1%	-	-	-	-	-	-
Andet euforiserende stof / blandinger	3%	5%	5%	4%	1%	2%	4%	1%	1%	3%	4%
Ikke euforiserende	1%	3%	1%	4%	3%	1%	>1%	1%	1%	1%	2%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Kilde: Lindholst et al. 2020

* Ecstasy blev ekskluderet fra "Gadeplanprojektet" fra 2003, og overvåges nu selvstændigt. Dog er der i projektet i 2015 og herefter medtaget MDMA i pulverform.

**Forekomsten af prøver med ren metamfetamin blev tydeligt i projektet fra 2002, og står derfor herefter i en kategori for sig i tabellen. Metamfetamin forekommer sjældent og sporadisk i de tidligere år og er indeholdt i kategorien "andre euforiserende/stofblandinger indtil 2003. I den sidstnævnte kategori for hele perioden er endvidere indeholdt de prøver, hvor metamfetamin optræder i kombination med andre stoffer

TABEL 1.4.2. FORDELING IMELLEM HEROINBASE OG HEROINKLORID I PÅGÆLDENDE ÅR

	2009 (n=54)	2010 (n=195)	2011 (n=43)	2012 (n=31)	2013 (n=21)	2014 (n=23)	2015 (n=25)	2016 (n=21)	2017 (n=13)	2018 (n=12)	2019 (n=15)
Heroinbase	69%	64%	58%	42%	62%	65%	52%	38%	62%	67%	47%
Heroinchlorid	31%	36%	42%	58%	38%	35%	48%	62%	38%	33%	53%

Kilde: Lindholst et al. 2020

